

ПИЈЕМОНТ

ДИРЕКТОР: Бранко Божовић

Оснивач: ЉУБОМИР С. ЈОВАНОВИЋ

Уредник: Коста М. Луковић

НОВИ КРАЉ

Румунија је добила новог краља. После искусног и вештог дипломате краља Карола долази његов синовац Фердинанд. Како ће он управљати судбином Румуније и да ли ће он успешно продужити започето дело снажења ове државе, то ће показати скоро будућност.

Смрт краља Карола десила се у тренутку, кад се решавала судбина Румуније. Његова прошлост нагнала га је, те је одбио да потпуно заврши започети посао, да у зграду Румуније узиде два камена из порушене Аустрије, Ердељ и Буковину.

Румунија се налази на раскрсници: или све или скоро ништа. Ако ступи уз Русију добиће све, ако остане неутрална добиће мало, а то је скоро ништа.

Противници Русије износили су пред очи румунског народа т. зв. словенску опасност. Словени ће, веде, ако се на време не униште поплавити Румунију. Наравно да је то рађено у циљу, да се мисли Румуна одврате од њихове браће у Ердељу и Буковини. Али ако је словенска опасност само досад била обична фраза, она лако може да постане стварност.

Ако Руси због румунске немарности добију Ердељ и Буковину, око Румуније ће се заиста затворити словенски појас, који ће претити да је угуши.

Баш и да Румунија за своју неутралност добије неке накнаде то ће бити тако мало да неће бити вредно говора. Међутим Руси нуде румунском народу да узме Ердељ, те да не би против њихове воље дошло до његове пропасти.

Дакле акција и неутралност носе за Румунију карактер опстанка и пропасти.

Народ отворено тражи да се то питање реши на први начин. Народно расположење нашло је много одјека у краљевском двору из кога тек што је изнесен један краљ. Краљ Фердинанд био је до сад само миран посматрач политике и поштовалац свог стрица. Сада, кад је дошао час, да он проговори и дела као краљ, он одједном мења држање.

Његово мирно посматрање политичких догађаја омогућило му је, да добије потпуно политичко образовање у школи свог стрица. Политичка способност краља Карола морала је у њему; пажљивом ученику, пробудити велико поштовање, а и оставити доста поуке за његову будуће владање. Тиме се и може тумачити његова привидна ра-

внодушност према догађајима. Његово мишљење није се истицало ни у најважнијим случајевима.

У свом говору после полагања заклетве он је јасно показао којим ће правцем поћи румунска политика.

„Решио сам да као добар Румун и краљ посветим све своје силе величини државе“ речи су од највећег значаја. Манито клицање којим су оне поздрављене од румунских посланика показало је, да су их Румуни добро разумели.

Несумњиво да су се Румуни и њихов краљ добро разумели. Неспоразума не може бити, јер је краљ по души Румун, а сви Румуни данас мисле само једно. Слога која се манифестује данас у Румунији сигуран је залог за сигуран успех и уједињење румунског народа.

Из скоре прошлости

Вилсонов одговор

На Виљемов шелеграм председник Вилзон одговорио је веома хладно и обазриво, захвљујући му што га је понудио да буде беспристрасан судија.

— Американци ће — вели Вилзон у свом одговору — *иако сазнати истину и моле бога да се раша што пре сврши; али у исти мах било би привремено и убрзано, да сазанемо уз једну страну и да већ сад доносимо одговоре.*

Молтке

— Смењивање шефа немачког штаба —

Њујоршки кореспондент „Тајмса“ саопштава, да је из немачког извора сазнао, да генералу Молткеу није одузето вођење операција сасвим, али се потврђује, да је сада сва власт предана у руке једној комисији, у коју су ушли само лични пријатељи цара Виљема.

Молтке сада носи само титулу шефа главног штаба.

У Црном мору

— Крстарица „Бреслава“ у Сулини —

Грођани румунске вароши Сулине имали су пре неколико дане изненађење да виде како им у пристаниште долази крстарица „Митилин“ односно стара „Бреслава“ под турском заставом.

Чамац који спроводи лађе, сопственост Дунавске коми-

сије послао јој је у сусрет и доби одговор да је крстарица заштитница немачких бродова: „Ероса“ и „Лероа.“

Облеки комесар у друштву са турским конзулом прегледао је крстарицу. Цела је посада немачка.

Пошто је један чамац горе именованог друштва однео једно писмо за она два немачка брода, оба брода уђоше у пристаниште скидоше немачке заставе и истакавши турске удутеше се на југ праћени „Бреславом.“

Суђење Принципу

— Садржина оптужбе —

Беч 4. септ.

Готова је оптужба против убице Фрање Фердинанда и његове супруге Гаврила Принципа и 22 саучесника. У њој се вели, да је атентат у Сарајеву потекао услед иредентистичке агитације пан српских кругова у Београду, која се пружа чак и у краљевски двор, а која је тежила да од Хабзбуршке монархије оцепи Хрватску, Далмацију, Истру, Босну и Херцеговину, и области јужне Угарске у којима живе Срби.

Принцип, Грабец и Чабриновић позивају то и изјављују, да су решили да убију аустро-угарског престолонаследника да би ускорили стварање српског царства.

Глад у Белгији

— Немци су покупили сву храну —

Јављају белгиској влади да је у Бриселу глад на помолу. Пошто је немачка војска одузела од бриселског грађанства већи део намирница, она их оставља да умиру од глади. Исти гласови долазе са разних страна земље а нарочито из Немира и провинције Луксенбурга. Белгиска влада протестује са највећим негодовањем против овог акта гнусног варварства и обележава га као оцену цивилизованих народа.

Држање Холандије

— Чување строге неутралности —

У последње време односи између Енглеске и Холандије знатно су се побољшали. У енглеској и француској штампи у последње време јављало се негодовање против Холандије због њених односа са Немачком. Холандија су кривили да они пропуштају у Немачку жито, које холандски трговци купују у Америци.

Савезничка штампа гледала је у том двосмислену игру Холандије. Али недавно је „Тајмс“ изнео истину о односима између Немачке и Холандије.

Холандска је влада, вели „Тајмс“ везана за Немачку уговором, познатим под именом „Рајнски уговор“. Према том уговору свака лађа која доплови у Ротердам може продужити пут уз Рајну до Немачке. Холандија не сме ни у ком случају задржати лађу, па чак и кад би се на њој налазила ратна контрабанда.

Ради одржања свог неутралитета Холандија се обратила Енглеској с молбом да на отвореном мору задржава бродове натоварене житом, које је, према извештајима намењена Немачкој.

Ових дана холандска је влада пошла корак даље. Она је наредила својој полицији да да на железничким станицама прегледа све товари адресоване на Немачку и да задрже товари са пиринчом, житом и овсом. Холандски чиновници већ су задржали у Мастрингу велику партију жита, упућену за Лијеж. Влада је изјавила Немачкој да је та ме-

ра општа: Холандија забрањује извоз намирница из своје земље, да не би наступила глад.

Очевидно да је ово прост изговор, јер Холандија као неутрална земља може да увози преко мора колико год хоће намирница и других увозних предмета.

Немачка дисциплина

— Ратна слика —

Један немачки војник написао је својој жени између осталог и ово:

— Требало је предвидети да су Французи храбри и да се одлично боре. Ја сам потресен. Да би прекратио своје муке, допустио би да ме Французи заробе првом zgodном приликом.

То писмо предато је војничкој жени са печатом на конверти и са натписом: Онај, што је написао ово писмо стрељан је.

Ко ће победити на Висли?

— Тока руске мобилизације. —

Познати талијански инжењер и географ Ф. Бијанкони написао је једну опширну студију поводом руске мобилизације и концентрације. Нашим читаоцима саспштавамо један део те велике и опширне студије, према коме се може тачно закључити крајњи резултат велике битке, која је пре неколико дана отпочела на положајима Висле.

Пре свега потребно је изложити уkratко о простиранију и границама руске империје, која је подељена на два потпуно различита дела: Европска Русија и Азиска Русија. Прва се граничи са запада Германијом, Аустријом и Румунијом и простира се до Уралских Планина. Са севера, граница је Ледени Океан, а са југа граница је високе Јерменске Планине, које одвајају Русију од Мале Азије и Персије. Та пространа територија износи око 5½ милиона квадратних километара, са 145 милиона становника. Сад је лако појмити да једна тако велика територија мора бити наједнако настањена. Највише насељени крај у Европској Русији може се сматрати Финландија, а најгушће насељена је руска Пољска. Одатле та се насељеност продужава и ако се постепено смањује до обала реке Волге. Тај део насељава око 120 милиона становника, који може дати 6 милиона војника. Део од руске територије између Волге и Урала може дати 1½ милион војника, који су махом Козаци; пространа азиска руска територија може дати скоро исту величину војне снаге. — Према томе Русија може имати 9 милиона војника.

Према Аустрији Русија је сјајно извршила свој план. Русија је успела не само да спречи аустриј-

ску офанзиву, него је успела да је разбије и да је истера из Галиције и да отера Аустрију чак до Кракова.

19. јула, кад је Русији објављен рат од стране Немачке, Русија је имала око 1 милион војника, од којих је пола милиона било на граници према Немачкој и Аустрији а остатак био је размештен по целој европској територији и по кавкаским областима. Заповест за мобилизацију извршена је у губернијама које су имале најбоље погодбе за што бржи свршетак мобилизације и да што пре испрате војнике на аустро-немачку границу. Мобилизација је извршена прво у руској Пољској, пошто она има највећу железничку мрежу и добре путеве. Аустрија и Немачка приредиле су биле све потребне мере за мобилизацију пре објаве рата. Отуда је њихова мобилизација свршена врло брзо и после објаве рата њихове трупе без већег отпора заузеле су доста значајне градове руске: Калиш, Ченстоково, Кјелце и Лублин. Повсједом тога требало је што пре извршити концентрацију руске војске. При крају првих десет дана од објаве рата, Русија је имала милион војника раздвојених по Источној Пруској и Галицији. После овога почела су одмах да пристижу појачања из губернија које образују зону око Пољске, т. ј. удаљено од Варшаве 1000—1500 километара и то губерније Витсбска, Минска, Мојлзвска, Смоленска, Черниговска, Орловска, Киевска, Житомирска, Кишиневска и Московска.

Г. Бијанкони износи да је руска армија на дан 28. јула имала око 1,200,000 војника који су оперисали у Источној Пруској и

Ситуација на ратиштима

— Према досадашњим телеграмима —

Београд, 5. октобра

На нашем војшту нема већих промена: једино се на Дрини може да забележи мало већа живост. Наши су заузели Пејину Аду, а на Гучеву одбили нов непријатељски напад.

Савезници су заузели Лил и предузели офанзиву на свом крајњем левом крилу на фронту Роај—Ипр—Остенде. Значајно је да су Французи на свом левом крилу на неколико места зашли мало дубље у немачку линију, тако да ова сад личи на циц-цак. Ово сведочи о великој живости на тој страни. Центрум немачки почеће се повлачити, чим се њихово десно крило утврди на својим дефанзивним позицијама, да би могле штитити повлачење.

На средњем току реке Висле Руси су одбили јаче немачке нападе.

у блату

— Пропаст пруске гарде —

Дански лист „Политикен“ овако описује пропаст пруске гарде:

Гарда је пре борбе заузела положаје у баровитом пределу скривене рогозом. Та су места за време суше потпуно сува.

Артиљерија пруске гарде била је одлично маскирана и све је било готово да се у зору изврши напад на Французе.

Али ноћу преко сваког очекивања паде велика киша и цела се околина претворила у непроходно блато. Изјутра је било немогуће покренити топове и коњу, који су се заглибили у блату. Тако исто отежано је кретање и пешадији.

При таким околностима Французима није било тешко уништити пруске гардисте, којих је било 10.000.

Одјецн рата

Мржња Енглеза према Немцима

Петроградском листу „Вечерње Време“ јављају из Лондона, да је прави узрок, што Енглеска тако енергично наставља рат, мржња енглеског народа против Немаца, који су са онаком силином навалили на енглеске трупе.

Као последица таквог расположења народног јавља се захтев пације, да се мир потпише само у Берлину и то

под условом да се уништи на сва времена немачки милитаризам.

Случај пљачке француских замкова, у којој је учествовао и немачки наследни принц потврђује се непобитним доказима. Тај факт је изазвао читаву експлозију негодовања у енглеском друштву и једнодушни захтев да се Хоенцолерни свргну с престола, јер без пада те сурове династије не може бити чврстога мира.

Кронпринц -- лопов

— Оптужбе баронесе Дебеј. —

И поред енергичног немачког демантовања баронесе Дебеј продужава да категорички оптужује немачког престолонаследника да је покрао скупocene колекције из њеног замка.

У свом новом писму, објављеном у „Матену“ баронеса вели, да је престолонаследник економишући у њеном замку дозвола сеоског ковача и увереним револвером натерао га да обија касе и да помаже да се спакују покрадене ствари.

Руска ладнокрвност

— Како су аустријски војници указали помоћ руском авијатичару. —

Приликом извиђања непријатељских позиција, једном руском авијатичару поквари се мотор и он се мораде спустити на аустријску територију. Био је обучен у

цивилно одело. За време оправљања мотора, на једном брежуљку појави се седам аустријских војника са једним подофициром. Руски официр сасвим хладнокрвно позва војнике у помоћ. Аустријски војници, мислећи да је то њихов или немачки аероплан,

дођоше на позив авијатичарев. Пошто се Рус подигао у ваздух, баца парче хартије, на коме је писало:

Захваљујем много аустријским војницима, што су били тако љубазни према руском авијатичару.

Са нашег ратишта

Ваљево, 5. октобра

Ноћу између 2. и 3. октобра непријатељ је тукао из монитора Шабац.

Трећег октобра ни на једном фронту није се десило ништа значајније.

Борба над Ловћеном

Цетиње, 4. октобра

Јуче и ономад аустријски аероплани летели су изнад наших позиција на Ловћену и бацали су бомбе, од којих је само једна експлодирала и ранила два наша војника.

Један аустријски аероплан појавио се правцем из Будве и долетео изнад пристаништа и бацао једну бомбу која није експлодирала. Французи су одмах пустили у потеру своје хидроплане и аустријски аероплан је умакао пут Котора.

Французи пред Баром

Цетиње, 4. окт.

Јутрос су француске ратне лађе допловиле до под Бар и усидриле се у пристаништу.

Једно ратно лукавство

— Како су се спасли ропства шест наших војника и један официр —

Приликом првог повлачења наше војске из Шапца једно двастак наших војника са једним капетаном и једним резервним потпоручником, зачасни да се на време повуче и би опкољено од Аустријанаца. Аустријанци их позиваху на предају, али Срби нису хтели ни да чују већ наставише из куће пушкарање. Није прошло ни пола часа потом, а од гомилице храбрих српских војника беше у животу остало шест са потпоручником. А капетан беше лако рањен и ускоро пушкарајући се са Аустријанцима погибе на самим вратима.

Међу војницима заосталим у животу беше и П. познати гимнастичар и директор једног путујућег циркуса.

Беше наступио одсудан момент и П. видећи да ће сви

изгинути, а да од тога никакве вајде неће бити, реши и саопшти подпоручнику један дрзак план, како да се извуку из клопке у коју су својом несмотреношћу упали. После кратког шапутања између П. и подпоручника план би усвојен и подпоручник нареди шесторици војника који беху остали у животу да полежу, а затим их брижљиво покри лешевима њихових изгинулих другова. Потом хитну међу Аустријанце, који се беху и сувише примакли, последњу заосталу бомбу, па и сам леже у један џошак. Преко њега се изврну гимнастичар П. чији ово план и беше и навуче на себе и потпоручника још три леша. Није прошло потом ни неколико минута, а у собу упадоше аустријски војници.

— Но па ови су сви изгинули рече један Хрват.

— Ко зна можда ће бити кога живог, Бога им рацкога, прихвати другог и акну у један леш бајонетом, да про-

ПОДПОРУЧНИК ЈЕРЕМИЈА

— ДРАГ. НАЈДАНОВИЋ —

Подпоручник Јеремија није био ни малог раста, ни сувише висок; подпоручник Јеремија није био ни међу најбољим официрима у свом пуку, ни међу најгорим; подпоручник Јеремија није био ни јунак, али није био ни кукавица — и најзад, зашто ту ваздан зановетати, он је уопште био некако неодређен човек.

Блед, велика кукаста нос, ситних граорастих очију, и често туробан и замишљен он се ни иначе ничин није истицао у пуку где су служили официри сакупљени из свију крајева Србије и командовали војницима, крупним отреситим Ужичанима, увек орним на смех, шалу и зајдање. И кад би питали ног војника из пука или баш из саме његове чете о подпоручнику Јеремији он би одмахнуо руком

неодређено и тек би процедио кроза зубе: — Па, добар човек... шта ја знам!

И та неодређеност као да је пратила подпоручника Јеремију кроз цео живот. Био је рођен у Алексинцу као седмо дете једног обућара, који је радио од јутра до мрака у своме влажном и на ереном кућеру тамо испред вароши, у Кукишу, а који је самуком трудећи се да исхрани оно шестеро пилежи све једно другом до увата, на глас да је добио и седмо дете, први махнуо руком некако неодређено и заклимао главом као човек који се предао судбини. И одмах по рођењу метуше Јеремију у мало напукло корито у коме је спавао годину и по дана. Затим му се роди брат Тихомир, коме Јеремија мораде да уступи своје место. Но Тихомир

убрзо после неколико месеци умре од неке заразне дечје болести, али Јеремију нису више враћали у корито и он је још једно извесно време бауљао по кухињи и просипао клинче и ћириш по очевој радионици, а затим кад стаде на снагу т. ј. кад прохода, упути се преко прага. Но и овај први корак који учини у свет испале некако неодређено. Паде у бару и удари главом о неки шиљат камен. Позваше сиротињског лекара, он заврте главом и рече како је стање код малог болесника неодређено, али Јеремија преболе и од свега му остаде, као усломена на први корак у животу, велика и црвена масница више левог ока. Затим је Јеремија растао некако неодређено, без ичијег надзора. Био је миран и ћутљив, са осталом се децом није дружио и по целе би дане или седео на камену пред кућом, или шврљао поред Моравице, купећи шарене камичке или чукао крај очевог сточића за рад и брижљиво пре-

бројавао ситне дрвене клинче, којима се крпе ципеле.

Кад наврши седам година отац се решавао да ли да га да у школу или не, и најзад се реши, пошто је старији Јеремијин брат Чедомир већ био у очевој радионици и израђивао врло добре ђонове, пазећи уз то брижљиво на свако парче коже, и пошто је од Чедомира старији Велимир већ другу годину био код неког ћифтице у радњи.

Тако Јеремија пође у школу. Отац му купи таблицу, сунђер и крижуљу, а његов кум, рабаџија из Палилуле, коме је рабаџилук ишао врло добро и који није имао деце, жртвова се и приложи за бунквар и први пропис. Прођоше по томе још четири године, а затим Јеремија сврши основну школу, управо провуче се кроз њу некако неодређено, са тројкама. Тог се лета десише два важна догађаја, који учинише први прелом у Јеремијиним животу. Умре му отац и брат Велимир,

кога је необично волео отвори радњицу на крају вароши. Јеремију уписао у гимназију и он сврши први, затим други, најзад и трећи разред гимназије, све некако неодређено, провлачећи се. Уз то се деси још један догађај, који беше од пресудног значаја у његовом животу. Умре му брат Велимир и породица остаде на улици.

Једнога дана, Јеремија ни сам до последњег часа није баш знао тачно како, по неким протекцијама његовог професора математике код њега је носио порције, по неким помоћу писма, које је добио од месног интабулационог протоколисте, који је имао рођеног брата мајора, би примљен у подофицирску школу, из које после две године, онако неодређено, по рангу ближе крају но средни, изађе као поднаредник. У прошлим ратовима, као и сви остали његови класни другови, до- би за подпоручника.

ба. Леш, а и жив српски војник који је био под лешом и кога бајонет окрзну по рамену, не писну. Тада се сви аустриски војници умирени повукоше и само остадоше они два Хрвата и одпочеше пљачку. Сваког су најпре боцнули бајонетом, па су га онда претресали. Тако дођоше и до ћошка у коме су лежали једно преко другог подпоручник и П. Један боцну П. у бутину која је некако незгодно стрчала, али овај стеже зубе и нејаукну. Подпоручника, који је био добро склоњен и не спазише. И таман се сагоше Хрвати, да виде да ли ће и овде што ће-лепирити, када се пред вратима зачу неки жагор. То су Аустријанци испред наших војника одступали.

Шест српских пешака и потпоручник били су спашени. Од њих су били рањени од аустриских бајонета само двојица, гимнастичар П. у ногу и још један војник у раме.

Дневне вести

Народна Скупштина

Јављају нам из Ниша, да ће се Народна Скупштина састати 15. октобра у ванредни сазив.

Нови учитељи

Одлуком Министра Просвете постављено је у новим Крајевима 36 сталних учитеља 8 привремених и 125 вршиоца учитељске дужности.

Ратко Димитријев

Поводом вести коју смо саопштили из Ниша да је генерал Ратко Димитријев иступио из бугарског поданства, бугарско посланство је замолило, да се донесе исправка на име: да г. генерал Ратко Димитријев није иступио из бугарског поданства,

Рањени Официри

Пешадијски поручници: Видосав Грбић Андреја Сретеновић Велимир Николић и Света Димитријевић.

Принципово суђење

Јуче је отпочео претрес Принципу и његовим саучесницима. Суђење је јавно.

Осем Принципа, пред суд су изведена 24 саучесника. Са-

И сада је тај исти подпоручник Јеремија, после борбе која је остала нерешена, лежао у само свануће на неколико корачаји испред рова блед, затворених очију, крвав, упрскан блатом, а два су се болничара препирала око њега.

— Жив је, тврдио је један.

— Не, мртав је, говорио је други, па се сагну, опипа му било и послуша срце, махну некако неодређено главом, па разастреше носила, и понеше подпоручника Јеремију...

После неколико дана, лежао је подпоручник Јеремија у светлој болничкој сали на кревету који се преливао белином и бунцао нешто нејасно, неодређено. Дан је био суморан, јесењи и сваки час се мењао — час је изгревало сунце, а затим се мутило и облачило.

Ушао је лекар, пришао подпоручнику Јеремији, опипао пулс, дуго га превртао, па је најзад казао милосрдној сестри:

Подпоручник неће преживети

учесник Мехмед Хасић, био је утекао у Црну Гору, где су га власти притвориле, али је он понова утекао из затвора у Никшићу. Место његовог борављења је непознато. Пошто је прочитана оптужба, саслушаван је оптуженик Чабриновић.

За Црвени крст

Г. Љуба Марјановић ревизор из Зајечара приложио је преко нашег Уредништва 10 динара као свој прилог за Црвени Крст.

Становницима топчидерског реона

Становници топчидерског реона који су се иселили због незгода извештавају се да своја писма могу добијати у топчидерској полицији.

У противном ко не може доћи нека јави своју адресу.

РАТНА ЗРЊЦА

Дали су наши?

Било је то негде око Купинова, приликом првог нашег преласка на аустриску територију. Једна наша предстража одвоји се прилично од главнине, тако је захвати ноћ и она залута.

Лутајући тако по мраку набасају на неку светлост и нису смели ни корака даље.

— Дали су наши? питао се вођ патроле и најзад после кратког размишљања после два војника да извиде. Војници се ускоро после кратког извиђања вратише и рапортираше вођу патроле да су тамо наши.

Још су додали да су чули како српски говоре и пењују.

И патрола се упути ватри... Можете мислити њихово изненађење, кад спазише око ватре десетак војничких прилика обучених у плаво аустриско војничко одело.

Натраг се није могло, јер су их већ осетили.

— *Weg ist*, разлеже се на немачком питање стражара, а одмах затим на најчистијем српском језику грмну псовка, која се не пише.

Наши смо, одговори вођу патроле, окуражен српском псовком.

— Напред, одговори стражар.

Сад је био ред на аустриске војнике да се изненаде... Међутим све је прошло на

ову ноћ. Спремите све што је потребно...

А то је било једино јасно и одређено што се случило у животу подпоручнику Јеремији.

Прошло је од тога доба већ скоро месец дана. Ових сам дана ишао на гробље и обишао оне парцеле које су одређене за војнике и које су из дана у дан пуније. И међу низом војничких крстача, пала ми је у очи једна нашто боље отесана но остале, али наерена и поцрнела. Киша је већ почела да спира слова и на њој се једва могло прочитати нејасно и неодређено:

Под...у.ник Јер.м.ја...

Црвени Крст

моли за поклоне новаца, кошуља, гаћа, чарапа, сламарица, душека, јоргана, јастука, пошвава, ћилима, шареница, пешкира, марама, назувица, опанака, ципела, папуча, нанула и посуђа.

миру, пошто су одиста ови аустриски војници били наши — т. ј. Срби.

Ускоро по том, по пријатељском споразуму, аустриски војници пошли су са нашим у српски логор.

Из писама интернираних

— Српски поданици интернирани у Аустро-Угарској јављају се својим сродницима. —

5) *Јулијана Антонијевићева*, наставница женског рада у Шапцу с мајком, родом из Чачка. Налазила се у Шапцу, кад је аустриска војска ушла у Шабац. Успела је с матером и још неколико породица да пређе у Кленак, Руму и да дође до Беча, где је се раније школовала. Остали су без икаквих материјалних средстава. Има рођаке Милисаву Антонијевића, арт. мајора, Тихомира Антонијевића пеш. поручника, и Милана Антонијевића дрогеристу у Београду и арт. пуковника Перу Поповића.

6) *Светозар Вујичић*, поручник, моли да се извести Петар Андрејевић, трг. из Јагодине да је он Вујичић жив и здрав у табору заробљеника у Угарској. Његова је адреса: *Esztergom-Tabor Kenyermezőmajor, Ungarn.*

7) *Кршиа Јовановић*, економ, резервни потпоручник, моли да се извести Коста Ђорђевић срески начелник у Ђуприји, да се он налази као ратни заробљеник у Угарској. Његова је адреса: *Esztergom-Tabor, Kenyermezőmajor Ungarn.*

8) *Олга Јосифовићева*, сестра пуковника г. Ђуре Јосифовића притворена је у полицији у Бечу. Учињени су кораки да се пусти.

Ревизорима

Уредништва: „Пијемонша“ „Полишике“ „Правде“ „Стара же“, „Малог Журнала“ и „Делеше“ јављају свим ревизорима, да ће се листи свакоме обуставиши ко од ревизора не буде послао обрачуне до 12 октобра. После овога одређенога рока обуставиће се листи свима који не буду послали обрачуне, а имена њихова објавиће сва уредништва, као имена људи пљачкаша и ординарних лопова.

Ово уредништва чине због једног дела ревизора који су у прошлом рашу показали поштану неисправност према београдским редакцијама.

Калчић и Војиновић
спедитери и комисионари СКОПЉЕ—БЕВЂЕЛИЈА
Извештавају своје поштоване муштерије, да ће њина радња и поред тога, што су принципали у рату, вршити све царинске и транспортне манипулације, како увозне, тако и извозне, при царинарницама: скопљанској и бевђелијској, те ће и од сада свима, као и извозницима, изаћи на сусрет препоручујући им се, својим брзим и солидним радом, као и предусретљивошћу. 1-5

СА ЕВРОПСКОГ РАТИШТА

На руско-немачком војишту

Петроград, 4. октобра. Службено.

На већем делу бојишта влада релативан мир. На нашем левом крилу нема измена

Аустро-немачка дефанзива

Петроград, 5. окт.

Једна незгодна погрешка подкрала се у нашем телеграму од 3 октобра. (Први телеграм у нашем првом извештају од 4. октобра). Аустро-немачка војска на средњем току Висле и у Галицији прешла је на целомер фронту у дефанзиву, а не у офанзиву, као што је погрешно било речено у поменутом телеграму.

Немци у Белгији

Петроград, 5. окт.

Немачке трупе које су заузеле западну Белгију нису прешле линију Остенде—Туруд—Рулер—Менен.

У Пољској и Галицији

Петроград, 4. октобра

Становници Варшаве приредили су одушевљени дочек многобројним групама идући на леву обалу Висле и у пределу Чемстохов, Петрохов и Кјелце. Становништво пољско доведено је до очајања испадима немачким. Одпочело је и само да ратује против Немаца. Био је већ покварено железнички пут код Новрадоиска услед чега је искочио из шина један немачки воз.

Сви путеви од границе па до Висле излокани су од великих киша. Многобројни непријатељски аутомобили заглибили су се у блато. А по путевима леже лешеви коњски. Да би заменили коње у артиљерији Немци узимају све коње, па чак и оне који нису за употребу.

Аустриски војници заробљени на југу од Пшемисла чине жалосан утисак. Подносили су глад и са нестрпљивом очекују крај рата.

Аустриски губици у артиљерији за велики број корцуса ненакнадим је. Коњи у непријатељској војсци исцрпљени су и ускоро неће бити за употребу.

Последње вести

Турска против Немачке

Цариград, 4. октобра

Пред немачком амбасадом приређене су непријатељске манифестације.

Бугари за руске рањенике

Софија, 5. окт.

Св. Синод је донео одлуку којом позива све православне општине црквене у Бугарској да резервишу најмање 5 од сто од својих прихода која ће се сума употребити за руске рањенике.

Неутралност Америке

Петроград, 4. октобра

С обзиром не мере које предузела Америка, 500.000 резервиста Немаца и Аустријанаца неће моћи ступити у своје јединице.

Португалија за рат

Петроград, 4. октобра

Парламенат португалски сазвао је у ванредну седницу да донесе одлуку о мобилизацији.

Из Румуније

Букурешт, 4. октобра

Румуоски краљ Фердинанде покљонио је 1 милион динара сиромашном дому у Јашу. Престољонаследник који је напунио 21 годину произведен је за капетана. Краљ је амнестирао многе осуђенике; амнестија се односи на војна лица.

Руске жене белгијској краљици

Петроград, 4. октобар

Руске жене припремају адресу која ће бити предата белгиској краљици.

Домаћица

Једна млађа жена без деце потребна је једној отменој породици. Награда добра, место стално. Упитати уредништво „Пијемонта“ или се јавити писмено преко редакције под знаком С. Т. 1-3

Јуче је изгубљена на путу Славија—Цветни Трг, једна женска ташна моли се онај које буде нашао да се јави Лауданова бр. 44. 1-3

СТАН. Тражи се на Врачару један стан са три собе за једну мању породицу. Јавити уредништву „Пијемонта.“ 1-3

ДВОРСКА КЊИЖАРА

Мите Стајића

У БЕОГРАДУ

отворена је и има на стоваришту велики избор школских књига—учила, школског и канцеларијског материјала. 1-5

ШПЕДИТЕРСКИ ПОМОЋНИК спреман, потребан је фирми Калчић и Војиновић, за унутрашњост, награда добра. За услове и погодбу обратити се лично: Авалска ул. бр. 3. 2-3

РАДЊА

Браће Х. Габаја

код „Српске Круне“

отворена је сваког дана од 7^{1/2} изјутра до 6 часова после подне. 5-5

ОССОССОССОССОСС

Јављамо п. муштеријама да смо нашу

Књиговезачко-Картонашку радњу отворили

и примамо на повез књиге — кутије и све остало што у књиговезачки занат спада.

С поштовањем

Ђ. С. Стојковић и Друг

Поп-Лукина ул. бр. 11, грчко пута Држав. Штампариие

Камашни и обућа

у великом избору

Обућа модерних и јаких нарочито за данашње прилике. Препоручује обућарска радња

Светозара Стојановића, Цветни Трг

СПРОЊУ ОФИЦИРСКОГ ДОМА

Прима се и оправка. 6-10

Дрварско - Дашчарска Радња

Миће Петровића и

Милисаву Николића

у Кара-Ђорђевој улици — до основ. школе савамалске отворена је сваког дана. 7-10

Кошуља и Гаћа

Чарапа, Унтерцига, Шлофијанки и разне платнарске робе, продаје најјевтиније и најсолидније, (шаље и на доплату)

Магацин Благојевића

3-10 Београд-Теразије

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРА

Геце Конџић

БЕОГРАД

Кнез Михаилова улица бр. 1.

Јавља г. г. директорима, професорима, књијарима у новим крајевима, да је књијарница отворена и прима све поруџбине за школске књиге. Пошто се могу слати само пакети без доплате, то молим да се уз сваку поруџбину пошље новац. Књијарима уобичајени књијарски рабат. 5-10

ОССОССОССОССОСС

КАФАНА

„МАЛИ ВОЈНИК“

јавља својим посетиоцима, да је била отворена за све време бомбардовања и препоручује одлично вино и остало пиће као и најбољу српску кујну. 3-3

КЊИЖАРА

Косте В. Илића

ПРЕКО ПУТА НОВОГ ДВОРА

отворена је стално. За све поруџбине ваља новац слати унапред упутницом. 2-5

Апотека код Срв. Краља

Свет. Ј. Прендића

БЕОГРАД—ТРАЛИШТЕ

отворена је. 5-5

ОБУЋАРСКА РАДЊА

Милоша Ђ. Монашевића

Скопљанска ул. бр. 8.

прима поруџбине и оправке за унутрашњост, новац у напред. Извршујем сваку поруџбину брзо и тачно. 2-5

1-ог РЕДА ПОГРЕБНО ПРЕДУЗЕЋЕ

Петра Ал. Петровића, Београд

преко пута Управе Фондова и Споменика Кнез Михаила

отворено је и препоручује за смртан случај: највећи избор целокупне погребне спреме, надгробних венаца од перла, метала и др. најмодерније декорације; 5 најлепших — (сопствени) — стаклених кола за погреб — ван картела.

ЦЕНЕ НАЈЈЕФТИНИЈЕ — УСЛУГА НАЈСОЛДНИЈА

Јелена Милкић, Модискиња

БЕОГРАД

отворила је своју главну радњу у Београду, пошто је преко Солун добила из Италије и Енглеске прву партију најновијих

Женских шешира

5-5

Кафана „Босна“ отворена

Мића Глигоријевић извештава своје пријатеље да је кафана „Босна“ на Врачару поново отворена и снабдевена одличним пићем и одличном кујном. 3-3

Траже се: апотекар, помоћник и приправник

Обратити се

Кушаковића Двор. Апотеци, Београд

3-3

НАЈНОВИЈЕ

НАЈНОВИЈЕ

Најсавршенија мапа ратишта у боји. Сlike свију ратујућих Србији савезних владара, величина 65×48. Дописни карата различитих из садањег рата. Књијарима уобичајени рабат.

Издање литографије

Мирка Милошевића, Сремска ул. бр. 1.

Поруџбине за све врсте послова примамо а пошто се могу само слати пошт. пакети без доплате, зато треба новац код поруџбине послати у напред. 6-10

Са великим болом и неизмерној тугом извештавам роднике и пријатеље да је мој мили и једини брат

† МИЛОШ О. МАКСИМОВИЋ

члан фирме Стеван Коен и Комп.

погинуо 9. о. м у борби са Аустријанцима на Мачковом Камену код Крупња.

Београд, септембра 1914.

ОЖАЛОШЋЕНИ

Брат: Милан Максимовић, члан фирме Димитрије Перовић. 1-3

ПОТПУНО НОВА РЕНОВИРАНА ШТАМПАРИЈА

Телефон 15-91.

Телефон 15-91.

„ПИЈЕМОНТ“

у својој сопственој згради

Краља Александра бр. 12.

Снабдевена потпуно најновијим словима, шарама, линијама и свим могућим штампарским машинама и бојама.

Са две најновијег система „LINOTYP“ СЕЦ-МАШИНАМА

Прима на израду: Књиге, разна дела, протоколе, ценовнике, јеловнике, свадбене позивнице, вереничке карте, у разним форматима плакате, биоскопске програме, улазнице, визиткарте, као и разне друге штампарске послове.

ПОТПУНО ЧИСТА И БРЗА ИЗРАДА.

О солидности и умереним ценама, као и о самој изради ма каквог штампарског посла штампарија „Пијемонт“ ставља на расположење п. публици да се и сама о свему лично увери.

ЦЕНЕ СУ ВРЛО УМЕРЕНЕ.

Прима на израду све могуће штампарске послове.